

Udvikling af journalføring i almen praksis

Tekst medlemmer af kronikerudvalget Lars Rytter – lrytter@dadlnet.dk / Peter Vedsted – p.vedsted@alm.au.dk / Henrik Schroll, leder DAK-E IT – hschroll@dak-e.dk

Den klassiske medicinske journal er traditionelt en fortløbende journal med en række mere eller mindre uafhængige notater (kontinuationer). I forbindelse med overgangen til elektronisk journal i almen praksis er denne form fortsat. Der er bare sat "strøm til papir". Der er imidlertid nogle muligheder i den elektroniske journal, som ikke udnyttes af alle. Det er f.eks. brugen af beslutningsstøtte så som "fraser", vejledninger og påmindelser. For frasersnes vedkommende er der mulighed for at tage ved lære af andre, idet der på DSAM's hjemmeside (http://www.dsam.dk/flx/kvalitet/laer_af_hinanden) er en række fraser fra forskellige klinikker, som man kan lade sig inspirere af eller direkte stjæle.

Fraser

En frase er en fast standardtekst i journalen, som indlæses i notatfeltet som en grundstruktur på det aktuelle notat. Denne grundstruktur suppleres så med de aktuelle observationer og evt. overflødig tekst fjernes. Fraserne virker som en støtte til at huske elementerne i en fastlagt konsultation. Det er i sagens natur især anvendeligt ved journalnotater for patienter med kroniske sygdomme, hvor man kan have dele af konsultationen som en standardiseret "skabelon".

Fordele ved anvendelse af fraser er:

- Vi husker at overveje alt det, vi tidligere har planlagt at ville gennemgå
- Vi får lavet bedre og mere strukturerede notater

- Sikrer at andre nemt kan genkende notatets opbygning, f.eks. når flere i praksis har ansvaret for patienten
- At uddannelseslæger, praksissygeplejersker mv. udfører undersøgelserne svarende til klinikkenes forventninger
- En god måde at konkretisere en aftalt politik i klinikken på.

Se figurerne 1 og 2 for eksempler på hhv. en årskontrol for en KOL-patient og et opsøgende hjemmebesøg hos ældre.

Strukturerede notater i laboratorieskema

Det næste udviklingstrin i journalføringen er strukturerede notater i laboratorieskemaerne. Det er især velegnet til gentagne observationer som f.eks. ved kronisk sygdom. Alle kender fra

Lars Rytter

Peter Vedsted

Henrik Schroll

Figur 1. Eksempel på frase for årskontrol for KOL

Regning: 0106+2304	
1. Exacerbationer:	Antal inden for seneste 1 år:
2. Spirometri:	Mild: >80 %
FEV1 % af forventet	Moderat: 50-80 %
	Svær: 30-50 %
	Meget svær: <30 %
3. MRC:	1. Kun kortåndet ved svær anstrengelse
	2. Kortåndet ved travlhed eller op ad mindre bakker
	3. Går langsommere end andre. Stoppe for at få luft ved almindelig gang
	4. Stoppe for at få luft efter 100 m eller efter få minutter (uden stigning)
	5. Kortåndethed eller kortåndet ved påklædning hindrer, at hjemmet forlades
4. Rygestatus:	
5. Aktuel KOL-medicin:	
6. BMI:	
7. Systematisk træning:	Generelt? For vejtrækning?
8. Vaccination:	HUSK årligt for influenza og pneumokokker
9. Plan:	Konklusion og aftaler: (slet overflødig tekst)

Figur 2. Eksempel på frase for opsøgende hjemmebesøg

Regning: 0106+2305+3410+9001	
1. Kroniske diagnoser:	Revidere og kode
2. Subjektivt:	Hvordan har du det? Har du ønsker?
3. Objektivt:	Sanser?
	Plejhjem forbereder: Højde, vægt, BT evt. FBG:
4. Ernæring:	
5. Depression:	Hvordan er humøret?
6. Demens:	Holder du hovedet i gang? Evt. MMSE
7. Medicin:	Gennemgang, opdatering, revision
	Varighed af behandling (depression 1 år hos 1. gangs beh.)
8. D-vitamin:	Plus mælk: evt. ren D-vitamintilskud 400yg dagl. (2 tbl).
	Minus mælk: Unikalk senior 2 dagl.
9. Hjemmeboende:	Behov for hjælp?
	Boligsituation?
	Ensomhed, isolation, dagcenter, mobilitet
10. Notat:	Inkl. opdateret medicinliste sendes til plejhjem efterfølgende

sygehusene idéen med grupper af undersøgelser "væsketal", "levertal" osv. Tilsvarende "blokke af undersøgelser" kan bygges op for kroniske sygdomme i almen praksis. Supplerer man disse

- Fraserne virker som en støtte til at huske elementerne i en fastlagt konsultation.

blokke med strukturerede informationer, får man dels en påmindelse om, hvad man bør kontrollere ved en kontrol, dels en utrolig god oversigt over status for den kroniske sygdom.

Værdier som blodtryk, højde, vægt osv. kan umiddelbart integreres i disse skemaer, hvilket fuldender oversigten væsentligt. Anvendelse af IUPAC-koder kræver for de fleste læger lidt rådgivning

fra deres softwarehus, som typisk kan klares pr. telefon. På DAK-E's hjemmeside www.dak-e.dk under forløbsydelsen er tekster som viser, hvordan man opretter koder i flere af læge-

systemerne, ligesom der er liste over allerede udviklede IUPAC-koder.

Anvendelse af strukturerede notater med IUPAC-kodning giver:

- Overblik, da også tidligere data er umiddelbart synlige
- Mulighed for grafisk fremstilling
- Mulighed for "Datafangst" (som ikke kan søge på fritekst)
- Mulighed for en påmindelse til at få taget alle prøver, der hører til en kontrol.

Hvis disse muligheder er interessante for dig, så er det en god ide at kontakte din softwareleverandør eller din bruger-gruppe for at høre om mulighederne i dit lægesystem.

Patientværdier											Enhed	Referen..	
	04-06-04	11-04-05	21-11-05	06-12-05	06-04-06	06-04-06	04-07-06	04-07-06	06-11-06	06-11-06	30-11-06		
	09:47	14:00	12:00	00:00*	10:30	10:13	09:13	10:00	10:00	10:17	13:29		
☐ Patientværdier												06-11-06	10:17
☐ Hb, SR, Crp, Strep A, Hcg Sperma, Ekg												06-11-06	10:29
☐ Urin-analyser												06-04-06	10:00
☐ Glucosekontrol												30-11-06	13:29
BT Diastolisk (MCXBT)						145/85	140/30			155/85		mm Hg	-
Tilmeldt forløbsydelsen i...											j	j,n	-
Aftalt måned for årskont...											12	1 - 12	-
BT systolisk (DNK054...				145								mmHg	80-250
BT diastolisk (DNK054...				80								mmHg	40-150
HbA1c (NPU03835)		0.071	0.100		0.103			0.101	0.109			-	0.043-0...
U-Alb/Krea (FYNU0060)					Se kom...							mg/m...	<2.5
Kolesterol (NPU01556)		4.5	4.7		4.4			4.1	3.5			mmol/l	3.7-7.1
Ryger (DIB0006)				35								cig/dag	0-80
Motion (DIB0008)				30								t/uge	0-45
Fodpuls højre (DIB0012)				Ja								-	-
Fodstatus høj (DIB0010)				Normal								-	-
Fodstatus ven (DIB0011)				Normal								-	-
Sår højre (DIB0018)				Nej								-	-
Sår venstre (DIB0019)				Nej								-	-
Angina (DIB0026)				Nej								-	-
Claudicatio (DIB0027)				Nej								-	-
Inj Infiltrater (DIB0028)				Nej								-	-
Vægt (MCXVAEGT)	128,4			127,8		127,1				123,5		Kg	-
BS ikke fastende (MCX...												-	-
Kommentarer:													

Figur 3. Eksempel på laboratorieskema med en række værdier for diabeteskontrollen